Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
ELEANOR SHARPSTON
föredraget den 19 januari 2016 [1]

Mål C-361/14 P

Europeiska kommissionen
mot

Peter McBride m.fl.

”Överklagande — Tolkning av artikel 266 FEUF — Artikel 4.2 i rådets beslut 97/413/EG — Åtgärder för bevarande av resurser och omstrukturering av fiskerisektorn — Ansökan om ökat säkerhetstonnage — Ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2003/245/EG om avslag på ansökningar om ökat säkerhetstonnage — Behörighet och rättslig grund för antagande av nya beslut — Tribunalens ogiltigförklaring av nya beslut om avslag på ansökningar om ökat säkerhetstonnage”

1. Europeiska kommissionen har överklagat tribunalens dom [2] om ogiltigförklaring av 11 beslut antagna den 13 juli 2010 (nedan kallade besluten från år 2010) genom vilka kommissionen (på nytt) avslog ansökningar som Irland hade framställt den 14 december 2001 (nedan kallade de ursprungliga ansökningarna) på uppdrag av enskilda fartygsägare om kapacitetsökning avseende deras fartyg på grund av säkerhetsförbättringar (nedan kallat ökat säkerhetstonnage). Ansökningarna hade framställts i enlighet med artikel 4.2 i rådets beslut 97/413/EG. [3]

2. Förevarande mål utgör fortsättningen på ett långt och komplicerat händelseförlopp. [4] Den 4 april 2003 antog kommissionen beslut 2003/245/EG [5] (nedan kallat det första beslutet) som svar på Irlands ursprungliga ansökan. De fartygsägare vars ansökningar om ökat säkerhetstonnage hade avslagits väckte talan om ogiltigförklaring av beslutet i målet Boyle m.fl. [6] Tribunalen ogiltigförklarade det första beslutet i den del som avsåg vissa fartyg men avvisade fyra av ansökningarna på grund av rättegångshinder. Tre av fartygsägarna överklagade det beslutet och vann framgång med överklagandet. I domen i målet Flaherty m.fl. [7] upphävde domstolen tribunalens dom med avseende på bedömningen av möjligheterna till upptagande till sakprövning och fann att det första beslutet skulle förklaras ogiltigt även i fråga om de fartyg som var föremål för bedömning i nämnda mål.

1 — Originalspråk: engelska.

2 — Dom McBride m.fl./kommissionen (T-458/10–T-467/10 och T-471/10, EU:T:2014:249) (nedan kallad den överklagade domen eller domen i målet McBride m.fl.).

3 — Beslut 97/413/EG av den 26 juni 1997 om mål och närmare bestämmelser för omstrukturering av gemenskapens fiskerisektor under perioden från och med den 1 januari 1997 till och med den 31 december 2001 i syfte att uppnå bestående jämvikt mellan resurserna och utnyttjandet av dessa (EGT L 175, 1997, s. 27).

4 — En närmare beskrivning finns i punkterna 33–44 nedan.

5 — Kommissionens beslut av den 4 april 2003 om de ansökningar som kommissionen har mottagit om utökning av FUP IV-målen med hänsyn till förbättringar av säkerhet, navigation till sjöss, hygien, produktkvalitet och arbetsförhållanden när det gäller fartyg vars totala längd överskrider 12 meter (EUT L 90, 2003, s. 48). I artikel 2 i nämnda beslut godkände kommissionen 29 ansökningar om ökad kapacitet som uppkommit uteslutande på grund av säkerhetsförbättringar i enlighet med artikel 4.2 i beslut 97/413 och avslog 80 andra motsvarande ansökningar, bland annat de som lett till förevarande mål.

6 — Dom Boyle m.fl./kommissionen (T-218/03–T-240/03, EU:T:2006:159) (nedan kallad domen i målet Boyle m.fl.).

7 — Dom Flaherty m.fl./kommissionen (C-373/06 P, C-379/06 P och C-382/06 P, EU:C:2008:230) (nedan kallad domen i målet Flaherty m.fl.).

3. Den 13 juli 2010 antog kommissionen besluten från år 2010 för att uppfylla sin skyldighet enligt artikel 266 FEUF att följa domarna i målen Boyle m.fl. och Flaherty m.fl. Eftersom den rättsliga grunden för det första beslutet i mellantiden hade fallit bort,[8] antogs besluten från år 2010 på en tillfällig rättslig grund. Besluten överklagades till tribunalen i målet McBride m.fl. som ledde till den överklagade domen.

4. Tribunalen ogiltigförklarade besluten från år 2010. I samband med detta gjorde tribunalen åtskillnad mellan kommissionens skyldigheter enligt artikel 266 FEUF och dess behörighet att anta besluten från år 2010. Tribunalen fann att kommissionen saknade erforderlig behörighet och därför skulle ha avslagit de ursprungliga ansökningarna i den del som avsåg motparterna i förevarande överklagande.

5. Tribunalens dom har gett upphov till viktiga frågor som sträcker sig förbi fiskerisektorn. Vilka skyldigheter har unionens institutioner enligt artikel 266 FEUF? Bör domstolen, vid bedömningen av den rättsliga grunden för besluten från år 2010, tillämpa principer som har utvecklats i den rättspraxis som bygger på Europeiska kol- och stålgemenskapen (nedan kallad EKSG), framför allt domen i målet SP m.fl.[9] och domen i målet ArcelorMittal[10]? Om detta inte är fallet, på vilket sätt bör frågan om lämplig rättslig grund angripas?

Tillämpliga bestämmelser

Fördraget om Europeiska unionen

6. I enlighet med artikel 5.1 FEU styrs avgränsningen av unionens befogenheter av principen om tilldelade befogenheter. Enligt denna princip ska unionen endast handla inom ramen för de befogenheter den tilldelats i fördragen för att nå de mål som fastställs där, såsom föreskrivs i artikel 5.2.

7. Enligt artikel 13.2 FEU ska varje institution på motsvarande sätt handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom fördragen, i enlighet med de förfaranden, villkor och mål som anges där.

Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

8. Enligt artikel 263 FEUF ska domstolen granska lagligheten av lagstiftningsakter och akter som antas av institutionerna, bland annat kommissionen.

9. Enligt artikel 264 första stycket FEUF ska domstolen, när en talan om laglighetsgranskning är välgrundad, förklara den berörda rättsakten ogiltig.

10. Enligt artikel 266 FEUF ska den institution vars rättsakt har förklarats ogiltig vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa domstolens dom. Denna skyldighet påverkar inte unionens eventuella utomobligatoriska skyldighet att ersätta skada som orsakas av dess institutioner eller anställda under tjänsteutövning.

8 — Se nedan punkterna 25 och 26.

9 — Dom SP m.fl./kommissionen (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 och T-98/03, EU:T:2007:317) (nedan kallad domen i målet SP m.fl.).

10 — Dom ArcelorMittal Luxembourg/kommissionen och kommissionen/ArcelorMittalLuxembourg m.fl. (C-201/09 P och C-216/09 P, EU:C:2011:190) (nedan kallad domen i målet ArcelorMittal).

Kortfattad beskrivning av den gemensamma fiskeripolitiken

11. Regleringen av fisket i unionens vatten är komplicerad och omfattande. [11] Nedan följer en kortfattad och exemplifierande sammanfattning, vars enda syfte är att ge en bild av det rättsliga sammanhanget.

12. 1970 antog rådet lagstiftning som inrättade en gemensam ordning för marknaden för fiskeriprodukter. [12] Den gemensamma fiskeripolitiken som sådan fastställdes 1983. [13] Den har därefter ändrats vid ett flertal tillfällen.

13. När Irland lämnade in de ursprungliga ansökningarna den 14 december 2001 återfanns de relevanta bestämmelserna i rådets förordning (EEG) nr 3760/92. [14] Förordningen avsåg att komma till rätta med vad som ansågs utgöra en allvarlig obalans mellan fiskeflottans kapacitet i medlemsstaterna och de tillgängliga fiskemöjligheterna.

14. Gemenskapens dåvarande strukturpolitik för fiskerinäringen byggde på fleråriga utvecklingsprogram (nedan kallade FUP) enligt definitionen i artikel 2 i rådets förordning nr 4028/96. [15] I dessa program fastställdes målen för en minskning av fiskeflottans storlek. [16] I syfte att främja strukturförändringar i fiskerinäringen inom riktlinjerna för den gemensamma fiskeripolitiken gjordes kommissionen behörig att bevilja finansiellt bistånd för åtgärder omfattande bland annat omstrukturering, förnyelse och modernisering av fiskeflottan. [17] Det var i enlighet med denna politik som beslut 97/413, som utgjorde grunden för de ursprungliga ansökningarna, antogs.

15. I slutet av 1990-talet stod det dock klart att den reformerade gemensamma fiskeripolitiken inte hade lyckats hejda nedgången av fiskbeståndet i gemenskapens vatten. [18] Kommissionen beslutade att målen i FUP IV var alltför blygsamma och föreslog att giltighetstiden för beslut 97/413 (och FUP IV) skulle förlängas med ett år till den 31 december 2002 för att ge mer tid att begrunda flottpolitikens framtid. Samtidigt föreslog kommissionen att åtgärder som säkerställde att FUP IV fick större verkan under den förlängda giltighetstiden skulle antas. En sådan åtgärd var att ta bort möjligheten att erhålla ökat säkerhetstonnage. [19]

11 — Se förordet i House of Lords European Union Committees 21:a rapport från sessionen 2007–2008, "*The progress of the Common Fisheries Policy*", Volym I, HL Paper 146-I, den 22 juli 2008.

12 — Rådets förordning (EEG) nr 101/76 av den 19 januari 1976 om fastställande av en gemensam strukturpolitik för fiskerinäringen (EGT L 20, 1976, s. 19).

13 — Rådets förordning (EEG) nr 170/83 av den 25 januari 1983 om ett gemenskapssystem för bevarande och förvaltning av fiskeresurserna (EGT L 24, 1983, s. 1).

14 — Förordning av den 20 december 1992 om ett gemenskapssystem för fiske och vattenbruk (EGT L 389, 1992, s. 1; svensk specialutgåva, område 4, volym 4, s 154).

15 — Förordning av den 18 december 1986 om gemenskapsåtgärder för att förbättra och anpassa strukturerna inom fiskeri- och vattenbrukssektorn (EGT L 376, 1986, s. 7).

16 — Se kommissionens pressmeddelande IP-96-444 med avseende på den begränsade framgången av dessa åtgärder.

17 — Artikel 1 a i förordning nr 4028/86.

18 — Se, exempelvis, den så kallade Lassen-rapporten av den 28 mars 1996, utfärdad av en grupp oberoende experter i syfte att lämna råd till kommissionen om fjärde generationens fleråriga utvecklingsprogram.

19 — En mer utförlig beskrivning finns i förslaget till rådets beslut om ändring av rådets beslut 97/413/EG om mål och närmare bestämmelser för omstrukturering av gemenskapens fiskerisektor under perioden från och med den 1 januari 1997 till och med den 31 december 2001 i syfte att uppnå bestående jämvikt mellan resurserna och utnyttjandet av dessa, KOM(2001) 022 slutlig (EGT C 270 E, 2001, s. 79). Artikel 4.2 i beslut 97/413 upphävdes genom rådets beslut 2002/70/EG, se nedan punkt 25.

16. Rådets förordning (EG) nr 2371/2002,[20] som upphävde och ersatte förordning nr 101/76 och förordning nr 3760/92, gav verkan åt ändringarna i fiskeripolitiken. Den nuvarande situationen regleras genom förordning (EU) 2015/812[21] och förordning (EU) nr 1380/2013.[22]

Förordning nr 3760/92

17. Syftet med förordning nr 3760/92 var att införa rambestämmelser för bevarandet och skyddet av de levande resurserna i vattnen och inom vattenbruket.[23]

18. Avdelning I innehöll bestämmelser om tillträde till farvatten och resurser. Artikel 11 var den enda bestämmelsen i avdelning II (”Förvaltning och kontroll av fisket”). Artikel 11 hade följande lydelse: ” Enligt bestämmelserna i avdelning I ska rådet i enlighet med förfarandet i artikel 43 i fördraget senast den 1 januari 1994 första gången fastställa fleråriga mål och närmare bestämmelser för en omstrukturering av gemenskapens fiskerisektor i syfte att skapa en varaktig balans mellan fiskeresurserna och utnyttjandet av dem. Vid denna omstrukturering skall från fall till fall också hänsyn tas till eventuella ekonomiska och sociala konsekvenser och de särskilda förhållandena inom fiskeregionerna.” Inom ramen för avdelning III (”Allmänna bestämmelser”) inrättades, genom artikel 17, en förvaltningskommitté för fiskeri- och vattenbrukssektorn och föreskrevs, genom artikel 18, ett förfarande för kommissionen att förelägga förvaltningskommittén förslag till genomförandeåtgärder som den skulle yttra sig över innan de antogs.

Rådets förordning (EG) nr 2792/1999

19. Genom rådets förordning (EG) nr 2792/1999[24] inrättades ett ramverk för strukturåtgärder inom fiskerinäringen. Det föreskrevs att offentligt stöd enligt den gemensamma fiskeripolitiken fick utgå från fonden för fiskets utveckling (nedan kallad FFU).[25] Artikel 6 avsåg förnyelse av flottan och modernisering av fiskefartygen. Inom ramen för FUP kunde medlemsstaterna, enligt artikel 6.2, lämna in en begäran om en utökning av kapacitetsmålen bland annat för säkerhetsförbättrande åtgärder, förutsatt att åtgärderna inte medförde ett högre utnyttjande av resurser.

20. Enligt artikel 9 kunde stöd genom FFU endast beviljas för förnyelse av flottan och modernisering av fartyg om vissa villkor var uppfyllda, däribland de villkor som föreskrevs i artikel 6.2.

Beslut 97/413

21. Beslut 97/413 antogs i syfte att säkerställa, bland annat, en omstrukturering av gemenskapens fiskeflotta och överlevnaden av en sektor som allvarligt hotades av kronisk överexploatering. I FUP IV fastställdes ingående regler för perioden mellan den 1 januari 1997 och den 31 december 2002.[26]

20 — Förordning av den 20 december 2002 om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken (EGT L 358, 2002, s. 59).

21 — Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/812 av den 20 maj 2015 om ändring av rådets förordningar (EG) nr 850/98, (EG) nr 2187/2005, (EG) nr 1967/2006, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 254/2002, (EG) nr 2347/2002 och (EG) nr 1224/2009, samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1379/2013 och (EU) nr 1380/2013, vad gäller landningsskyldigheten, och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1434/98 (EUT L 133, s. 1).

22 — Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG (EUT L 354, 2013, s. 22).

23 — Artikel 2.2. Se även första till tredje skälet i förordningen.

24 — Förordning av den 17 december 1999 om föreskrifter och villkor för gemenskapens strukturstöd inom fiskerisektorn (EGT L 337, 1999, s. 10).

25 — Se artiklarna 1 och 2 i förordning nr 2792/99.

26 — Se artiklarna 1.1 och 2.1 i beslut 97/413.

22. I artikel 4 angavs följande:

”1. Segmenteringen av varje medlemsstats flotta skall bestämmas i förhållande till de bestånd som anges i bilaga I och till fiskemetoderna med beaktande av den segmentering som antogs som del av FUP III och av de olika situationerna i medlemsstaterna.

2. I de fleråriga utvecklingsprogrammen för medlemsstaterna skall de kapacitetsökningar som uteslutande beror på förbättringar av säkerheten från fall till fall motivera en motsvarande ökning av målen för flottsegmenten, om de inte ökar de berörda fartygens fiskeansträngning.”

23. Enligt artikel 9.1 skulle kommissionen anta FUP för enskilda medlemsstaters fiskeflottor i enlighet med förordning (EG) nr 3699/93 [27] senast den 30 november 1997 för perioden 1997 till 2001.

24. Enligt artikel 10 skulle förfarandena i artikel 18 i förordning nr 3760/92 gälla vid tillämpningen av beslut 97/413. När förordning nr 3760/92 upphävdes och ersattes av förordning nr 2371/2002, [28] avskaffades (avgörande nog) den förvaltningskommitté som kommissionen var skyldig att samråda med. [29]

Rådets beslut 2002/70/EG

25. Rådets beslut 2002/70 [30] antogs i syfte att vinna tid till att begrunda flottpolitiken. Genom nämnda beslut ändrades beslut 97/413 och tidsfristen för att minska fiskeansträngningen i varje medlemsstat förlängdes till den 31 december 2002. [31] Särskilt viktigt var att artikel 4.2 i beslut 97/413 utgick med verkan från och med den 1 januari 2002. [32]

26. Även artikel 9 i beslut 97/413 ändrades. Kommissionen förblev ansvarig för tillämpningen av målen och de närmare bestämmelserna i beslutet, men tillämpningen skulle ske i enlighet med artikel 4 i förordning nr 2792/99. [33]

Rättspraxis

27. Eftersom domen i målet SP m.fl. respektive domen i målet ArcelorMittal i stor utsträckning har åberopats i grunderna för överklagandet och i parternas inlagor, kan det vara till nytta att här kortfattat återge dessa domar.

27 — Förordning av den 21 december 1993 om kriterier och förfaranden för gemenskapens strukturstöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn och för beredning och avsättning av dess produkter (EGT L 346, 1993, s. 1).

28 — Se ovan punkt 16.

29 — Se artiklarna 34 och 36 i förordning nr 2371/2002. Detta medförde att en del av det processuella förfarande som kommissionen skulle tillämpa vid behandlingen av den ursprungliga ansökan helt enkelt hade försvunnit vid den tidpunkt då kommissionen försökte följa domarna i målen Boyle m.fl. och Flaherty m.fl.

30 — Rådets beslut av den 28 januari 2002 om ändring av rådets beslut 97/413/EG om mål och närmare bestämmelser för omstrukturering av gemenskapens fiskerisektor under perioden från och med den 1 januari 1997 till och med den 31 december 2001 i syfte att uppnå bestående jämvikt mellan resurserna och utnyttjandet av dessa (EGT L 31, 2002, s. 77) (nedan kallat beslut nr 2002/70).

31 — Artikel 1.1.

32 — Artiklarna 1.3 och 2. Med hänsyn till datumet när beslut 2002/70 antogs (den 28 januari 2002) utgick artikeln således i viss mån med retroaktiv verkan.

33 — Förordning nr 2792/99 som sådan var i kraft till och med den 31 december 2006 (se artikel 104 i rådets förordning (EG) nr 1198/2006 av den 27 juli 2006 om Europeiska fiskerifonden (EUT L 223, 2006, s. 1)). Artikel 4 i förordning nr 2792/99 upphävdes dock genom artikel 1 (4) i rådets förordning (EG) nr 2369/2002 om ändring av förordning (EG) nr 2792/1999 om föreskrifter och villkor för gemenskapens strukturstöd inom fiskesektorn från den 1 januari 2003 (EGT L 358, 2002, s. 49).

28. I domen i målet SP m.fl. hade sökandena yrkat att kommissionens beslut av den 17 december 2002 skulle ogiltigförklaras på grund av bristande behörighet. Beslutet sanktionerade överträdelser av EKSG-fördraget som hade ägt rum innan fördraget upphörde att gälla den 23 juli 2002. I ingressen hänvisades därför endast till artikel 65 i EKSG-fördraget.[34] I domen gjorde tribunalen åtskillnad mellan processuella bestämmelser som avsåg förfaranden som skulle företas innan kommissionen antog beslutet och de materiella bestämmelserna i EKSG-fördraget.

29. Med avseende på principerna om övergång mellan rättsregler erinrade tribunalen om den rättspraxis som innebär att de materiella gemenskapsrättsliga bestämmelserna, för att säkerställa att rättssäkerhetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar iakttas, ska tolkas så, att de inte är tillämpbara på omständigheter som tilldrog sig innan dessa trädde i kraft, medan processuella regler är direkt tillämpbara.[35] Först är det nödvändigt att fastställa huruvida en institution, endast med stöd av en särskild bestämmelse i fördraget eller med stöd av härledda rättigheter, har behörighet att anta en rättsakt. Därefter är det nödvändigt att fastställa de tillämpliga materiella och processuella reglerna i enlighet med principerna om övergång mellan rättsliga regler. Det är således viktigt att den bestämmelse som utgör rättslig grund för en rättsakt och som förklarar gemenskapsinstitutionen behörig att anta den ifrågavarande rättsakten är gällande vid tiden för antagandet av rättsakten. Däremot kan dessa principer leda till en tillämpning av materiella bestämmelser som inte längre är gällande när gemenskapsinstitutionen antar rättsakten i fråga. Kommissionen slöt sig till att den hade behörighet att grunda ett beslut på den materiella bestämmelsen i artikel 65.1 EKSG-fördraget. Detta var felaktigt, eftersom den rättsliga grunden i artikel 65.4 och 65.5 i EKSG-fördraget hade upphört att gälla när kommissionen antog sitt beslut. Tribunalen ogiltigförklarade följaktligen det angripna beslutet i detta mål.[36]

30. Domen i målet ArcelorMittal avsåg ett beslut som kommissionen antagit med stöd av artikel 65.1 och 65.5 i EKSG-fördraget, men efter det att EKSG-fördraget hade upphört att gälla den 23 juli 2002. I enlighet med ett tidigare beslut hade kommissionen ålagt 14 företag böter för att ha deltagit i en priskartell inom stålsektorn. Den 11 mars 1999 ogillade tribunalen den talan om ogiltigförklaring som hade väckts mot beslutet, men minskade det ålagda bötesbeloppet.[37] Den 2 oktober 2003 upphävde domstolen tribunalens dom och ogiltigförklarade kommissionens beslut i den del det avsåg ett av företagen.[38] Kommissionen beslutade därefter att inleda ett nytt förfarande i fråga om de konkurrensbegränsande ageranden som utgjort föremålet för det tidigare beslutet. Den 8 november 2006 fattade kommissionen ett nytt beslut som först överklagades till tribunalen (utan framgång)[39] och sedan prövades i domstolen, genom överklagandet av tribunalens dom, i målet ArcelorMittal.

31. Domstolen fann att tribunalens avgörande inte var ogiltigt på grund av felaktig rättstillämpning. Det var inte unionslagstiftarens avsikt att överträdelser av EKSG-fördrages konkurrensregler skulle slippa undan sanktioner efter att fördraget upphört att gälla. Vidare säkerställde övergången av fördragen (EKSG, EG och FEUF) att kommissionen, för att skydda den fria konkurrensen, fortfarande kunde vidta sanktionsåtgärder mot ageranden som motsvarade de faktiska omständigheter som angavs i artikel 65.1 i EKSG-fördraget, oavsett om de ägt rum före eller efter den 23 juli 2002. Det skulle

34 — Utformningen av artikel 65 EKSG utgjorde en föregångare till den likartade, välkända bestämmelsen i EEG-fördraget (artikel 85 EEG, nu artikel 101 FEUF). Artikel 65.1 EKSG förbjöd således samordnade förfaranden mellan företag som var ägnade att, inom den gemensamma marknaden, förhindra, inskränka eller snedvrida den normala konkurrensen inom kol- och stålsektorn. Enligt artikel 65.4 saknade sådana överenskommelser automatiskt rättsverkan och enligt artikel 65.5 fick kommissionen fastställa böter och viten för företag som överträdde konkurrensreglerna i EKSG-fördraget.

35 — Se, exempelvis, dom Toshiba Corporation m.fl. (C-17/10, EU:C:2012:72, punkt 47 och där angiven rättspraxis). Se, för ett aktuellt mål som belyser denna välkända princip, dom kommissionen/Moravia Gas Storage (C-596/13 P, EU:C:2015:203, punkt 33).

36 — Domen i målet SP m.fl., punkterna 116–119 och 123.

37 — Dom ARBED/kommissionen (T-137/94, EU:T:1999:46).

38 — Dom ARBED/kommissionen (C-176/99 P, EU:C:2003:524).

39 — Dom ArcelorMittal Luxembourg m.fl./kommissionen (T-405/06, EU:T:2009:90).

därför ha stridit mot fördragens syften och inbördes sammanhang, och ha varit oförenligt med principen om kontinuiteten i unionens rättsordning, om kommissionen skulle sakna behörighet att säkerställa en enhetlig tillämpning av bestämmelser som härrörde från EKSG-fördraget som fortfarande hade verkningar efter att fördraget upphört att gälla. [40]

32. Domstolen fastställde därför tribunalens dom och angav att kommissionens behörighet att ålägga de ifrågavarande böterna år 2006 grundade sig på artikel 23.2 i förordning nr 1/2003 [41] och att förfarandet skulle genomföras i enlighet med den förordningen. Den bestämmelse som utgör rättslig grund för en rättsakt och som förklarar unionsinstitutionen behörig att anta den ifrågavarande rättsakten ska vara gällande vid tiden för antagandet av rättsakten. Vidare försvagade kommissionens tillämpning av förordning nr 1/2003 inte, utan snarare stärkte, skyddsreglerna avseende förfarandet i EKSG-fördraget för de företag mot vilka talan om överträdelse av konkurrensreglerna fördes. [42]

Bakgrunden till förevarande mål

Det första beslutet

33. Den 14 december 2001 lämnade de irländska myndigheterna in de ursprungliga ansökningarna till kommissionen i enlighet med artikel 4.2 i beslut 97/413, där de ansökte om en kapacitetsökning för segmentet för fiskefartyg med flera ändamål [43] och för det pelagiska segmentet [44] av sin fiskeflotta.

34. Den 4 april 2003 antog kommissionen det första beslutet med såväl artikel 4 i beslut 97/413 som artikel 6 i förordning nr 2792/99 som rättslig grund. Genom artikel 2 i det första beslutet godkände kommissionen 29 ansökningar om ökat säkerhetstonnage i enlighet med artikel 4.2 i beslut 97/413. Emellertid avslog kommissionen samtidigt 80 sådana ansökningar, bland annat de som framställts av motparterna i förevarande överklagande.

Förfaranden i Europeiska unionens domstol rörande det första beslutet

35. Flera fartygsägare väckte talan i tribunalen den 13 juni 2003 och yrkade att det första beslutet skulle förklaras ogiltigt. Den 13 juni 2006 avvisade tribunalen fyra av ansökningarna som grundlösa. Ansökningarna hade framställts av Thomas Flaherty, Ocean Trawlers, Larry Murphy och O'Neill Fishing Co Ltd. Tribunalen ogiltigförklarade det första beslutet i den del som avsåg de fartyg som tillhörde de andra sökandena på den grunden att kommissionen, när den antog det första beslutet, hade tillämpat kriterier som inte angavs i den relevanta lagstiftningen och hade överskridit sina befogenheter. [45]

36. En skriftväxling inleddes mellan dessa fartygsägare och kommissionen rörande de åtgärder kommissionen avsåg att vidta för att följa tribunalens avgörande i målet Boyle m.fl. Under denna tid begärde kommissionen också uppgifter från de irländska myndigheterna rörande de berörda fartygens tekniska egenskaper.

40 — Domen i målet ArcelorMittal, punkterna 63–66.

41 — Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget (EGT L 1, 2003, s. 1).

42 — Domen i målet ArcelorMittal, punkterna 74–76.

43 — Detta segment omfattar kombifartyg och inkluderar alla små fartyg för fiske inomskärs samt medelstora och stora havsgående fartyg inriktade på sik, pelagiskt fiske och musslor; se 2005 Annual Report of the Licensing Authority for Sea-fishing Boats of the Irish Department of Communications, Marine and Natural Resources (nedan kallad årsrapport för år 2005), s. 7.

44 — Detta segment omfattar fartyg som främst bedriver fiske inriktat på pelagiska arter (främst sill, makrill, taggmakrill och blåvitling); se årsrapport för år 2005, s. 7.

45 — Punkterna 100–134 i domen i målet Boyle m.fl.

37. Den 5 september 2006 överklagade Thomas Flaherty, Larry Murphy och Ocean Trawlers tribunalens dom. Den 17 april 2008 biföll domstolen överklagandet och ogiltigförklarade det första beslutet i den del som avsåg dessa parter och deras fartyg.

38. Den 3 april 2008 väckte den övervägande delen av fartygsägarna talan mot kommissionen om skadestånd för de skador som uppkommit till följd av ogiltigförklaringen av det första beslutet.[46] Tribunalen vilandeförklarade förfarandet den 12 maj 2009 (till dess att kommissionen meddelat tribunalen att nya beslut fattats), den 14 juni 2011 (i avvaktan på tribunalens dom i det överklagade målet) och den 22 oktober 2014 (i avvaktan på domen i förevarande mål).

De omtvistade besluten

39. Kommissionen antog ett antal beslut den 13 juli 2010 för att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 266 FEUF. Kommissionen avslog i dessa beslut på nytt den ansökan som Irland hade framställt på nämnda fartygsägares vägnar, om en höjning av FUP IV-målen för tiden mellan den 1 januari 1997 och den 31 december 2001.[47] Beslut K(2010) 4758 avseende Peter McBride är ett representativt exempel på besluten från år 2010 och jag ska beskriva förfarandet med utgångspunkt från detta beslut.

40. I korthet bad kommissionen först Irland att inkomma med ytterligare tekniska uppgifter (vilka kommissionen tydligen inte erhöll) angående fartyget Peadar Elaine II och de mindre fartyg som detta ersatte. Kommissionen fattade sedan ett provisoriskt beslut på grundval av den information som Irland hade tillhandahållit om nya fartyg som hade finansierats genom programmet ”Whitefish Fleet Renewal Scheme”. I detta provisoriska beslut fastställdes att det var oklart att ökningen av tonnaget faktiskt härrörde uteslutande från säkerhetsförbättringar. Peter McBrides advokater, som delgavs det provisoriska beslutet, inkom med yttranden.

41. I själva beslutet K(2010), inledde kommissionen med en beskrivning av den rättsliga bakgrunden. Kommissionen förklarade att den, till följd av domstolens dom genom vilken det första beslutet ogiltigförklarades, var skyldig att anta nya beslut i fråga om fartyget Peadar Elaine II. Kommissionen tillade att ”[e]ftersom artikel 4.2 i rådets beslut 97/413/EG utgick till följd av artikel 1 i rådets beslut 2002/70 och inte ersattes av någon motsvarande bestämmelse, finns det inte längre någon särskild rättslig grund för detta nya beslut. Kommissionen är därför tvungen att anta ett [tillfälligt] beslut med tillämpning av de materiella rättsregler som var tillämpliga vid den tidpunkt då ansökan inkom”. Kommissionen fastställde därefter det provisoriska beslutet och angav att den till följd av detta hade ”beslutat att avslå ansökan om höjning av [FUP IV]-målen för segmentet för fiskefartyg med flera ändamål i den irländska flottan med hänvisning till fartyget Peadar Elaine II”.

Sammanfattning av den överklagade domen

42. Den 27 och 28 september 2010 väckte fartygsägarna talan i tribunalen i enlighet med artikel 263 FEUF.[48] De yrkade att tribunalen skulle ogiltigförklara besluten från år 2010 och förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

46 — Mål T-138/08, Cavankee Fishing m.fl. Det är endast fyra av sökandena i målet Boyle m.fl. (Edward Kelly, Adrian McClennaghan, Gerard Minihane och O'Neill Fishing Co Ltd) som inte deltar i denna skadeståndstalan.

47 — Följande beslut antogs: K(2010) 4758, K(2010) 4748, K(2010) 4757, K(2010) 4751, K(2010) 4764, K(2010) 4750, K(2010) 4761, K(2010) 4767, K(2010) 4754, K(2010) 4753 och K(2010) 4752 av den 13 juli 2010 (nedan tillsammans kallade de omtvistade besluten). Kommissionen godkände en ansökan som avsåg ett fartyg som inte ägdes av någon av motparterna i förevarande mål.

48 — Fartygsägarna i fråga var Peter McBride (T-458/10), Hugh McBride (T-459/10), Mullglen Ltd (T-460/10), Cathal Boyle (T-461/10), Thomas Flaherty (T-462/10), Ocean Trawlers Ltd (T-463/10), Patrick Fitzpatrick (T-464/10), Eamon McHugh (T-465/10), Eugene Hannigan (T-466/10), Larry Murphy (T-467/10) och Brendan Gill (T-471/10). Fem ytterligare fartygsägare väckte talan i tribunalen, som dock avvisades då de inte kunde upptas till sakprövning, nämligen Mr Joseph Doherty (T-468/10), Mr Padraigh Conneely (T-469/10), Ms Eileen Oglesby (T-470/10), Cavankee Fishing Co Ltd (T-472/10), och Mr Noel McGing (T-473/10). Se vidare punkterna 105 och 106 nedan.

43. Sex grunder åberopades till stöd för ogiltighetsyrkandena, nämligen att i) kommissionen hade uttrycklig behörighet att anta det första beslutet enligt artikel 4.2 i beslut 97/413 och inte behövde anta det på en tillfällig rättslig grund, ii) viktiga processuella krav hade åsidosatts, iii) artikel 4.2 i beslut 97/413 hade feltolkats, iv) en felaktig rättstillämpning hade skett vid tillämpningen av bestämmelsen, v) principen om god förvaltning hade åsidosatts, och vi) principen om likabehandling hade åsidosatts.

44. Tribunalen bedömde endast den första grunden och fann att den med nödvändighet aktualiserade frågan huruvida kommissionen hade behörighet att bedöma de ursprungliga ansökningarna om ökat säkerhetstonnage och att anta besluten från år 2010. Tribunalen bedömde att det vid den aktuella tidpunkten inte fanns någon existerande rättslig grund för att anta besluten i fråga och att kommissionen därför inte hade behörighet att anta dem. Talan bifölls följaktligen i den del som avsåg den första grunden och besluten från år 2010 ogiltigförklarades.

45. Kommissionen överklagade nämnda dom den 25 juli 2014. Både kommissionen och motparterna yttrade sig muntligen vid förhandlingen den 1 september 2015.

Kommissionens överklagande

46. Kommissionen har åberopat två grunder till stöd för sitt överklagande. För det första har kommissionen gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig tolkning och tillämpning av artikel 266 FEUF jämförd med artikel 263 FEUF. Kommissionen menar att artikel 4.2 i beslut 97/413 ska tolkas så, att den fortfarande ger kommissionen behörighet att besluta om det materiella innehållet i de ursprungliga ansökningarna. Tribunalen har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att i) inte tillämpa de bakomliggande principerna i domarna i målen SP m.fl. och ArcelorMittal, och ii) genom att göra en felaktig tillämpning av effektivitetsprincipen, principen om tilldelade befogenheter och principerna om rättsordningens kontinuitet, rättstillämpning i tiden, rättssäkerhet, berättigade förväntningar samt de principer som reglerar rättsliga bestämmelsers följd på varandra.

47. För det andra anser kommissionen att tribunalen har åsidosatt artikel 36 i stadgan och artikel 81 i sina egna rättegångsregler. Tribunalen motiverade inte sin dom tillräckligt, särskilt i fråga kommissionens argument på grundval av domarna i målen SP m.fl. och ArcelorMittal att det var möjligt att tillämpa de materiella bestämmelserna i artikel 4.2 i beslut 97/413 även om detta hade upphört att gälla.

Den första grunden för överklagandet

Sammanfattning av relevanta avsnitt i den överklagade domen

48. Enligt artikel 5 FEU styrs gränserna för unionens behörigheter av principen om tilldelade befogenheter. Enligt artikel 13.2 FEU ska varje institution handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom fördragen, i enlighet med de förfaranden, villkor och mål som anges där. Institutionerna har endast tilldelade befogenheter. Det är därför unionen i ingressen till sina rättsakter hänvisar till den rättsliga grund som ger den berörda institutionen behörighet att agera på det relevanta området. Valet av lämplig rättslig grund är således av konstitutionell betydelse.[49] Vidare är frågan huruvida författaren av en angripen rättsakt är behörig en allmänpolitisk fråga som unionsdomstolarna ska bedöma ex officio.[50]

49 — Punkterna 22–25 i den överklagade domen.

50 — Punkt 28 i den överklagade domen.

49. Kravet på rättssäkerhet medför att varje rättsakt som är avsedd att ha rättsverkningar måste stödja sin bindande verkan på en bestämmelse i unionsrätten, vilken uttryckligen måste anges som rättslig grund och vari föreskrivs den rättsliga form som rättsakten ska ha. Av detta följer att den rättsliga grunden måste vara ikraft när rättsakten antas. [51]

50. Eftersom såväl beslut 97/413 som förordning nr 2792/99 hade upphävts innan besluten från år 2010 antogs, kunde förfarandet för att samråda med förvaltningskommittén för fiskerisektorn inte tillämpas. Det fanns inte någon bestämmelse, inte ens någon övergångsbestämmelse, som gjorde det möjligt för kommissionen att bedöma de ursprungliga ansökningarna på nytt. Det fanns således ingen rättslig grund och kommissionen var inte behörig att anta besluten i fråga. [52]

51. Även om det var riktigt av fartygsägarna att göra gällande att kommissionen inte var behörig att anta besluten från år 2010 på en tillfällig rättslig grund, var det fel av dem att påstå att det fanns en lämplig rättslig grund. För det första hade principerna i domarna i målen ArcelorMittal och SP m.fl. allmän giltighet. För det andra var de bestämmelser som gällde den 14 december 2001, när de irländska myndigheterna lämnade in de ursprungliga ansökningarna, inte ikraft när besluten från år 2010 antogs. För det tredje kunde den omständigheten att kommissionen hade agerat lagstridigt när den antog det första beslutet inte motivera att den fortsatte att agera utanför sin behörighet genom att anta besluten från år 2010. För det fjärde kunde kommissionen, med hänsyn till det antal fartyg som berördes av de ursprungliga ansökningarna och kommissionens skyldighet att utöva skälig omsorg, inte kritiseras för att inte ha antagit ett beslut innan FUP IV upphörde att gälla den 31 december 2001. [53]

52. I detta avseende hade unionslagstiftaren inte infört några övergångsbestämmelser som gav kommissionen behörighet att undersöka och besluta om de ansökningar om kapacitetshöjning som den hade mottagit innan bestämmelserna som gav den denna behörighet upphörde att gälla eller upphävdes. Även om det var riktigt att bristen på sådana övergångsbestämmelser kunde vara otillfredsställande för enskilda personer, kunde denna bedömning inte medföra att principen om tilldelade befogenheter, som uttryckligen föreskrevs i fördraget, åsidosattes. Tribunalen skulle annars agera utöver de befogenheter den tilldelats genom fördraget. [54]

53. Slutligen tilldelar artikel 266 FEUF i sig inte någon behörighet när en institutions rättsakt har upphävts av domstolen, även om artikeln medför en skyldighet för institutionen i fråga att agera. I förevarande mål var kommissionen, enligt artikel 266 FEUF, skyldig att vidta de åtgärder som var nödvändiga för att följa domarna i målen Boyle m.fl. och Flaherty m.fl., men saknade behörighet att göra detta. Under dessa omständigheter ankom det på kommissionen att avslå ansökningarna på grund av bristande behörighet. Ett sådant resultat påverkade dock inte fartygsägarnas rätt att väcka skadeståndstalan mot unionen till följd av bristen på övergångsbestämmelser som kunde ha förklarat kommissionen behörig att fatta beslut om de irländska myndigheternas ursprungliga ansökan. [55]

Sammanfattning av kommissionens grund för överklagande

54. Kommissionen har gjort gällande att den överklagade domen skapar svårigheter för unionsinstitutionerna, fartygsägarna och unionens rättsordnings ändamålsenliga verkan.

51 — Punkterna 26 och 27 i den överklagade domen.

52 — Punkterna 30–36 i den överklagade domen.

53 — Punkterna 37–42 i den överklagade domen.

54 — Punkt 43 i den överklagade domen.

55 — Punkterna 44 och 45 i den överklagade domen.

55. Kommissionen har anfört sju punkter till stöd för sin första grund, nämligen i) att artikel 266 FEUF innebär en skyldighet för den institution vars rättsakt har upphävts, ii) att denna skyldighet måste vägas mot andra principer, såsom rättssäkerhetsprincipen, iii) att kommissionen tillämpade principerna i domarna i målen SP m.fl. och ArcelorMittal i förevarande mål, iv) att rättspraxis utgår från allmänna unionsrättsliga principer, v) att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning genom att tillämpa rättssäkerhetsprincipen och inte godtog att en rättslig grund kan vara underförstådd, vi) att artikel 266 FEUF inte återupplivar en rättslig grund, och vii) att tribunalen, genom en felaktig tolkning av artikel 266 FEUF, undergrävde verkan av möjligheten till ogiltigförklaring enligt artikel 263 FEUF och underlät att tillämpa andra rättsprinciper på rätt sätt.

Sammanfattning av svarsskrivelsen

56. Motparterna har godtagit att artikel 266 FEUF innebar en skyldighet för kommissionen att handla och att denna skyldighet måste vägas mot andra unionsrättsliga principer, såsom rättssäkerhetsprincipen. Dessa principer kan dock inte åberopas för att återuppliva en rättslig grund som har upphört att gälla. Det var riktigt av tribunalen att finna att den rättsliga grunden för en rättsakt måste vara ikraft vid den tidpunkt då rättsakten antas och att processuella bestämmelser i allmänhet anses vara tillämpliga när de träder ikraft. Situationen i förevarande mål är inte densamma som i målen SP m.fl. och ArcelorMittal.

57. Faktum är att kommissionens inställning ger upphov till tvivel om det första beslutets giltighet. Detta leder till negativa konsekvenser för de ansökningar som godkändes. Principen om berättigade förväntningar innebär att kommissionen inte kan upphäva de beslut genom vilka den godkände vissa ansökningar om ökat säkerhetstonnage.

58. Motparterna har därför gjort gällande att överklagandet inte ska bifallas på denna grund. I tribunalen angav motparterna att artikel 4.2 i beslut 97/413 utgör en särskild rättslig grund för kommissionens agerande och detta argument har framställts i andra hand i förevarande överklagande. Motparterna har också, i tredje hand, gjort gällande att om domstolen finner att kommissionen var behörig att anta beslut på en tillfällig rättslig grund, utan att tillhandahålla de processuella garantier som föreskrivs i beslut 97/413, ska respektive talan om ogiltigförklaring återförvisas till tribunalen för ny prövning av den andra till sjätte grunden i första instans, eftersom dessa grunder ännu inte har prövats och några faktiska omständigheter inte har fastställts.[56] Genom att anta beslut på en tillfällig rättslig grund åsidosatte kommissionen motparternas berättigade förväntningar om att ansökningarna skulle bedömas på grundval av de materiella bestämmelserna jämte rätten till de processuella garantier som föreskrivs i beslut 97/413.

Bedömning: Den första grunden för överklagandet

Inledande anmärkningar

59. Vid den tidpunkt då de irländska myndigheterna lämnade in de ursprungliga ansökningarna var kommissionen behörig att agera med stöd av artikel 4.2 *och* artikel 9 i beslut 97/413.[57]

56 — Se punkterna 43 och 44 ovan.

57 — I ingressen till det första beslutet angavs artikel 6.2 i förordning nr 2792/99 som rättslig grund. Den bestämmelsen innehöll dock de villkor som var tillämpliga när medlemsstater ansökte om ekonomiskt stöd enligt FFU enligt artikel 9.1 för förnyelse av flottan och modernisering av fiskefartyg. Den ursprungliga ansökan avsåg *enskilda* ansökningar om ökat säkerhetstonnage. Som jag förstår det sammanställde Irland i princip dessa ansökningar och skickade in dem till kommissionen. Mot denna bakgrund är det min uppfattning att artikel 6.2 i förordning nr 2792/99 saknar relevans.

60. När beslut 2002/70 väl trädde ikraft den 1 januari 2002, var kommissionen inte längre behörig att handlägga sådana ansökningar. Även om de materiella verkningarna av FUP IV förlängdes till den 31 december 2002 och kommissionens skyldigheter enligt artikel 9 kvarstod som oförändrade,[58] hade den bestämmelse som gav stöd för att bevilja *ökat säkerhetstonnage* (artikel 4.2) utgått. Nya bestämmelser som gav kommissionen behörighet att fatta sådana beslut hade inte antagits och inte heller hade övergångsbestämmelser antagits som gjorde kommissionen behörig att handlägga pågående ansökningar.

61. Fartygsägare vars ansökningar om ökat säkerhetstonnage hade godkänts eller som omfattades av lagakraftvunna beslut påverkades inte av upphävandet av artikel 4.2 i beslut 97/413.[59] Endast de fartygsägare vars ansökningar hade avslagits och som hade överklagat det första beslutet påverkades av att den rättsliga grunden utgick.

62. Den eventuella bristen på rättslig grund behandlades inte i domarna i målen Boyle m.fl. och Flaherty m.fl. Det är dock klarlagt att det inte fanns någon giltig bestämmelse som utgjorde en uttrycklig rättslig grund för kommissionen att fatta beslut om de ursprungliga ansökningarna, varken när det första beslutet antogs eller när besluten från år 2010 antogs.

Artikel 266 FEUF

63. Inom ramen för artiklarna 264 FEUF och 266 FEUF, som reglerar laglighetsprövningen, föreskrivs vilka verkningar en talan om ogiltighetsförklaring ska ha för det fall den bifalls. Tribunalen fann att det första beslutet var ogiltigt från början i enlighet med artikel 264 FEUF och satte därmed fartygsägarna och kommissionen i samma ställning som de var i innan beslutet antogs.

64. För att följa domarna i målen Boyle m.fl. och Flaherty m.fl., skulle kommissionen respektera såväl domslutet som de domskäl som föranlett domslutet och som utgjorde det nödvändiga stödet för detta, i den mån de var nödvändiga för att fastställa den exakta innebörden av domslutet. Det är nämligen i domskälen som dels den bestämmelse anges som anses vara rättsstridig, dels de exakta skälen redovisas för den rättsstridighet som fastslås i domslutet och som de berörda institutionerna ska beakta när den ogiltigförklarade rättsakten ersätts.[60]

65. I punkt 28 i den överklagade domen har tribunalen riktigt angett att en fråga som rör behörighet ska anföras på eget initiativ av domstolen, även om ingen har parterna har begärt att den ska göra det.[61] Tribunalen angav därefter att inga primär- eller sekundärrättsliga bestämmelser som var ikraft från den 1 januari 2003 förklarade kommissionen behörig att besluta om de ursprungliga ansökningarna eller om de ansökningar som hade lämnats in efter domarna i målen Boyle m.fl. och Flaherty m.fl.[62] Det var uppenbarligen riktigt av tribunalen att fastställa att beslut 97/413 hade upphört att gälla och att några övergångsbestämmelser inte hade antagits i dess ställe. Kommissionen saknade därför behörighet att, enligt den unionslagstiftning som reglerade fiskerisektorn vid den tidpunkten, anta de omtvistade besluten.

58 — Ordalydelsen i artikel 9 i beslut 97/413 ändrades genom artikel 1.5 i beslut 2002/70. Enligt den ändrade ordalydelsen var det inte nödvändigt för kommissionen att anta regler om ökat säkerhetstonnage på grundval av artikel 4.2 i beslut 97/413. Se punkt 26 ovan.

59 — Se, analogt, dom kommissionen/AssiDomän Kraft Products m.fl. (C-310/97 P, EU:C:1999:407, punkt 57).

60 — Dom Asteris m.fl./kommissionen (97, 193, 99 och 215/86, EU:C:1988:199, punkt 27).

61 — Dom Salzgitter/kommissionen (C-210/98, EU:C:2000:397, punkt 56).

62 — Punkterna 30–37 i den överklagade domen.

66. Tribunalen prövade därefter huruvida artikel 266 FEUF, som sådan, förklarar kommissionen behörig att anta beslut när den bedömer en fartygsägares ansökan. Tribunalen angav att artikel 266 FEUF i sig självt inte gav kommissionen behörighet. En annan tolkning skulle ha stridit mot principen om tilldelade befogenheter i artikel 13.2 FEU. Skyldigheten att agera måste särskiljas från behörigheten att agera och de två begreppen är inte motstridiga. Jag delar denna uppfattning. Jag anser vidare att tribunalen underförstått fastställde att artikel 266 FEUF inte återupplivar artikel 4.2 i beslut 97/413 som rättslig grund.

67. I den nästsista respektive sista meningen i punkt 44 i domen har tribunalen dock angett följande:

”I förevarande mål var kommissionen, enligt artikel 266 FEUF, skyldig att vidta de åtgärder som var nödvändiga för att följa domarna i målen Boyle m.fl. och Flaherty m.fl., men saknade behörighet att göra detta. Under dessa omständigheter ankom det på kommissionen att avslå sökandenas ansökningar på grund av bristande behörighet.”

68. Uttalandet är både oklart och i viss utsträckning oriktigt.

69. Frasen ”… men saknade behörighet att göra detta” saknar klarhet och tydlighet. Den kan tolkas så, att kommissionen inte var behörig att vidta några nödvändiga åtgärder alls för att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 266 FEUF. Det skulle helt klart vara felaktigt.

70. Orden ”ska vidta de åtgärder som är nödvändiga” i artikel 266 FEUF ska inte tolkas så, att institutionen i fråga endast får överväga att anta en rättsakt för att följa en dom.[63] En sådan uppfattning överensstämmer inte med domstolens rättspraxis. Enligt artikel 266 FEUF kan den berörda institutionen välja vilka åtgärder som står till buds och, om det innebär särskilda svårigheter att följa en dom som ogiltigförklarar en rättsakt, uppfylla skyldigheten genom att avgöra huruvida den kan erbjuda skälig ersättning för den skada som en person har ådragit sig på grund av ett beslut som har ogiltigförklarats.[64] Även om en ogiltigförklaring av en rättsakt ofta får institutionen i fråga att anta en ny rättsakt som inte upprepar den rättsstridighet som fastställts av domstolen är detta inte det enda sättet att följa domen.

71. Jag bedömer att tribunalen gjorde fel när den angav att det ”ankom … på kommissionen att avslå sökandenas ansökningar”. För det första hade kommissionen en skyldighet att utöva sitt skönsmässiga utrymme när den bedömde de ursprungliga ansökningarna mot bakgrund av domarna i målen Boyle m.fl. och Flaherty m.fl. För det andra är det, eftersom de ursprungliga ansökningarna lämnades in av de irländska myndigheterna på fartygsägarnas vägnar, formellt inkorrekt att beskriva den ansökan som ”sökandenas” ansökningar.

72. I punkt 45 i den överklagade domen angav tribunalen att fartygsägarna hade rätt att väcka en skadeståndstalan mot Europeiska unionen, eftersom kommissionen, om övergångsbestämmelser hade antagits, skulle ha varit behörig att anta ett beslut. För mig förefaller detta sakna relevans när det kommer till att fastställa arten av kommissionens skyldigheter enligt artikel 266 FEUF.

63 — Artikel 266 FEUF har dessutom tolkats extensivt. Den omfattar således en plikt att inom en rimlig tidsfrist rätta till det fel som har begåtts, se dom parlamentet/rådet (C-21/94, EU:C:1995:220, punkt 33). Det kan innebära att en rättsakt som anses ogiltig ska utgå. Det kan kräva att den berörda institutionen underlåter att anta en identisk rättsakt. Se dom Interporc/kommissionen (C-41/00 P, EU:C:2003:125, punkt 29).

64 — Dom KöneckeFleischwarenfabrik/kommissionen (76/79, EU:C:1980:68, punkterna 13–15). Se även dom parlamentet/Meskens (C-412/92 P, EU:C:1994:308, punkt 28). Tribunalen har även tillämpat detta angreppssätt i dom kommissionen/Moschonaki (T-476/11 P, EU:T:2013:557, punkt 39).

73. Det ska tilläggas att en skadeståndstalan inte skulle vara utan svårigheter. Det ankommer på sökanden (i detta fall fartygsägarna) att bevisa i) rättsstridigt agerande, ii) skada, och iii) kausalitet.[65] Även om bristen på övergångsbestämmelser skulle kunna utgöra rättsstridigt agerande, utgör denna brist inte nödvändigtvis den enda grunden för en skadeståndstalan. Dessutom skulle det fortfarande vara nödvändigt att bevisa att agerandet orsakade skada.[66]

74. Punkt 44 i den överklagade domen verkar dock kunna tolkas på ett sätt som överensstämmer med artikel 266 FEUF. Orden ”… men saknade behörighet att göra detta” i den nästsista meningen kan också tolkas så, att kommissionen *inte hade behörighet att anta de omtvistade besluten*. Enligt min uppfattning återspeglar detta vad tribunalen antagligen avsåg att framföra och är en riktig beskrivning av rättsläget.

75. Utgör oklarheten i punkt 44 i tribunalens dom ett rättsligt fel som gör att domen bör upphävas?

76. Jag anser att så inte är fallet.

77. Tribunalen uteslöt inte möjligheten att kommissionen skulle kunna vidta andra åtgärder än nya beslut för att följa domen i målet Boyle m.fl.. Inte heller har kommissionen anfört i överklagandet att tribunalens dom ska tolkas på det sättet. Jag anser därför inte att den överklagade domen är oförenlig med artikel 263 FEUF, på den grunden att den leder till en lucka såvitt avser tillgängliga rättsliga åtgärder.

78. Slutligen, även om den sista meningen i punkt 44 är rättsligt felaktig, följer det av fast rättspraxis att om en dom från tribunalen innehåller domskäl som strider mot unionsrätten, men domslutet visar sig vara riktigt enligt andra rättsliga grunder, ska överklagandet ogillas.[67] Den principen verkar vara analogt tillämplig här.

79. Eftersom i) tribunalens motivering i punkt 44 i den överklagade domen kan tolkas på ett sätt som överensstämmer med fördraget och ii) dess beslut är välgrundat mot bakgrund av att kommissionen överskred sin behörighet när den antog besluten från år 2010 anser jag att tribunalen inte gjorde en felaktig tolkning av artikel 266 FEUF.

Skyldigheter enligt artikel 266 FEUF och allmänna rättsprinciper

80. Kommissionen har gjort gällande att den hade rätt att anta besluten från år 2010, eftersom den hade vederbörlig behörighet. Eftersom varken beslut 97/413 eller artikel 6 i förordning nr 2792/99 var ikraft den 13 juli 2010 när besluten antogs, kunde den inte samråda med fiskeriförvaltningskommittén. Tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den underlät att väga skyldigheten att agera enligt artikel 266 FEUF mot allmänna unionsrättsliga principer, särskilt rättssäkerhetsprincipen.

65 — Generaladvokat Jacobs förslag till avgörande kommissionen/Jégo-Quéré (C-263/02, EU:C:2003:410, punkt 44). En skadeståndstalan ger tillgång till rättslig prövning, men ingår inte i systemet för domstolsprövning och omständigheten att talan eventuellt ogillas innebär inte att personen i fråga står utan effektivt domstolsskydd. Se, exempelvis, dom Reynolds Tobacco m.fl./kommissionen (C-131/03 P, EU:C:2006:541, punkterna 82–84).

66 — Skadeståndstalan i mål T-138/08, Cavankee Fishing m.fl./kommissionen stödde sig på artikel 2 i det första beslutet. Sökandena har gjort gällande att den felaktiga rättstillämpningen har fastställts genom tribunalens dom i målet Boyle m.fl. De har angett att de har ådragit sig skada i) på grund av att de var tvungna att förvärva säkerhetstonnage på marknaden för att ersätta det tonnage som kommissionen inte godkände, och ii) att vissa av sökandena förlorade fiskedagar till sjöss. Sökandena har gjort gällande att det finns ett direkt orsakssamband mellan kommissionens avslag och de skador de ådragit sig.

67 — Dom Salzgitter/kommissionen (C-210/98, EU:C:2000:397, punkt 58). Se även dom ThyssenKrupp Nirosta/kommissionen (C-352/09 P, EU:C:2011:191, punkt 136).

81. Kommissionen har gjort gällande att det följer av domarna i målen SP m.fl. och ArcelorMittal att tidigare materiella regler är tillämpliga på tidigare situationer, medan processuella bestämmelser endast är tillämpliga när de är ikraft. Kommissionen hade därför rätt att använda ett tillfälligt förfarande och det var inte nödvändigt för besluten från år 2010 att bedömas av fiskeförvaltningskommittén. Motparterna delar inte denna uppfattning.

82. Jag delar inte kommissionens uppfattning.

83. Jag anser att domen i målet SP m.fl. belyser svårigheterna med kommissionens ståndpunkt.

84. I det målet följdes EKSG-fördragets upphörande av en löpande övergång till EG-fördragets konkurrensregler (och sedermera FEUF:s konkurrensregler). Detta skedde automatiskt enligt principen om övergång mellan rättsliga regler.[68] Till skillnad från detta upphävde förordning nr 2371/2002 helt enkelt FUP IV-systemet efter en rejäl ändring i den gemensamma fiskeripolitikens inriktning.[69] Artikel 4.2 i beslut 97/413 ersattes därför inte av några motsvarande materiella bestämmelser som skulle ha gett kommissionen rätt att bevilja ökat säkerhetstonnage.

85. I domen i målet SP m.fl. följde tribunalen fast rättspraxis som skiljer mellan materiella bestämmelser (som normalt inte kan tillämpas retroaktivt i syfte att iaktta principerna om rättsäkerhet och berättigade förväntningar) och processuella bestämmelser (som är direkt tillämpliga).[70] Tribunalen underströk även – än viktigare – att en unionsinstitution först måste ha nödvändig behörighet för att agera om den överhuvudtaget ska kunna agera. Tribunalen angav att ”[d]et är i detta hänseende viktigt att erinra om att den bestämmelse som utgör rättslig grund för en rättsakt och som förklarar gemenskapsinstitutionen behörig att anta den ifrågavarande rättsakten skall vara gällande vid tiden för antagandet av rättsakten … Däremot kan principerna om övergång mellan rättsliga regler leda till tillämpningen av materiella bestämmelser som inte längre är gällande när en gemenskapsinstitution antar en rättsakt”.[71]

86. Det första steget är därför att fastställa huruvida en unionsinstitution är behörig att agera och, i sådana fall, vilken särskild unionsrättslig bestämmelse som ger den stöd att agera. Det är endast därefter som det ska fastställas exakt vilka materiella och processuella unionsrättsliga bestämmelser som reglerar den berörda institutionens agerande. Om det emellertid inte finns en giltig rättslig grund som är ikraft vid den tidpunkt när en unionsinstitution avser att fatta ett visst beslut, är det inte möjligt att åberopa de principer som reglerar övergången mellan rättsliga regler i syfte att tillämpa materiella bestämmelser som tidigare reglerade tidigare rättsakter.[72] Detta är det traditionella angreppssättet.

87. Om det föregående tillämpas i förevarande mål skulle kommissionen, om artikel 4.2 i beslut 97/413 fortfarande hade varit ikraft *eller* hade ersatts av en analog bestämmelse (eller om det hade funnits övergångsbestämmelser som gav kommissionen fortsatt behörighet att handlägga pågående ansökningar), fortfarande ha haft behörighet att fatta beslut om den första ansökan och sedan, efter det att det första beslutet upphävdes i enlighet med domarna i målen Boyle m.fl. och Flaherty m.fl., att anta besluten från år 2010 i syfte att ge verkan åt nämnda beslut. Men kommissionens behörighet att bevilja ökat säkerhetstonnage upphörde samtidigt som artikel 4.2 i beslut 97/413 upphävdes. En bestämmelse som har upphävts kan inte, enligt min uppfattning, återupplivas. Av detta följer vidare att den inte heller på något sätt kan tillhandahålla en giltig rättslig grund för en tillfällig handling.

88. Jag har motsvarande svårigheter att följa kommissionens tolkning av domen i målet ArcelorMittal.

68 — Domen i målet SP m.fl., punkt 109.

69 — Se ovan punkt 16.

70 — Domen i målet SP m.fl., punkt 116.

71 — Dom SP i målet m.fl., punkt 118.

72 — Dom SP i målet m.fl., punkterna 117 och 119.

89. I det målet förblev konkurrensstridande agerande som kunde bestraffas enligt EKSG-fördraget, efter detta fördrags upphörande, straffbart enligt EG-fördraget (och sedermera FEUF). Kommissionen hade därför en oavbruten behörighet att sanktionera konkurrensbegränsande agerande. Efter att det första beslutet, som grundade sig på EKSG-fördraget, upphävdes avseende ett företag inledde kommissionen ett nytt förfarande enligt de EG-regler som hade blivit tillämpliga (förordning nr 1/2993)[73] och utdömde nya böter. Företaget överklagade det nya beslutet i tribunalen och, vidare tribunalens dom, i domstolen. Domstolen ogillade överklagandet.

90. Genom att ogilla överklagandet godtog domstolen att det, mot bakgrund av rättssäkerhetsprincipen, var särskilt viktigt att de berörda företagen skulle känna till omfattningen av sina rättigheter och skyldigheter och den rättsliga grunden för de sanktioner som kommissionen kunde ålägga dem.[74] Icke desto mindre utgick domstolen i den vidare prövningen från att kommissionen, då den fortfarande var behörig att agera, kunde och skulle tillämpa det tillgängliga förfarandet enligt EG-fördraget (som mycket riktigt innehöll mer omfattande processuella garantier för de berörda företagen). I synnerhet artikel 23.2 i förordning nr 1/2003 innehöll en rättslig grund för kommissionens agerande (antagandet av ett nytt beslut varigenom nya böter ålades).[75] Kommissionen var därför behörig att agera och det nya beslutet, som stödde sig på denna giltiga rättsliga grund, var rättsenligt även om det tillämpade tidigare materiella bestämmelser och befintliga processuella bestämmelser på tidigare rättsakter.

91. Till skillnad från det fallet hade kommissionen i förevarande fall inte någon fortlöpande behörighet efter den 31 december 2001 att fatta beslut avseende ansökningarna. Det fanns inte någon bestämmelse som motsvarade artikel 23.2 i förordning nr 1/2003 som gav kommissionen behörighet att agera och gjorde att den kunde tillämpa de tidigare materiella bestämmelserna i artikel 4.2 i beslut 97/413 jämte befintliga processuella bestämmelser och därmed fatta beslut avseende den pågående ansökan. (Det är i förevarande mål inte heller aktuellt att ålägga fartygsägarna sanktioner. Frågan är endast huruvida fartygsägarna ska beviljas det ökade säkerhetstonnage de ansökt om.)

92. Jag delar därför inte uppfattningen att domen i målet ArcelorMittal ska tolkas så, att den nyanserar fast rättspraxis och gör det möjligt att återuppliva en rättslig grund som har upphört att gälla genom att tillämpa allmänna rättsprinciper som innebär att en materiell bestämmelse är tillämplig på tidigare rättsakter. Enligt min uppfattning har rättspraxis inte ändrats. Den bestämmelse som utgör rättslig grund för en rättsakt och som förklarar unionsinstitutionen behörig att anta den ifrågavarande rättsakten ska vara gällande vid tiden för antagandet av rättsakten.[76] En upphävd bestämmelse är upphävd. Den kan inte längre utgöra en giltig rättslig grund för en rättsakt.[77] Inte heller kan en rättslig grund konstrueras för ett visst ändamål i brist på en gällande rättslig grund och göra att en materiell bestämmelse kan tillämpas på en tidigare rättsakt.

93. När Irland lämnade in de ursprungliga ansökningarna den 14 december 2001 var beslut 97/413 ikraft i sin helhet. Jag bedömer att det i själva verket var *två* bestämmelser i detta beslut som tillsammans utgjorde den nödvändiga rättsliga grunden för kommissionen att agera. Artikel 4.2 var den materiella bestämmelse som reglerade ökningar av säkerhetstonnage. Emellertid var det artikel 9.1 som förklarade kommissionen behörig att genomföra målen och de närmare bestämmelserna i beslutet.

73 — Se ovan fotnot 41.

74 — Domen i målet ArcelorMittal, punkterna 68–72.

75 — Domen i målet ArcelorMittal, punkt 74.

76 — Domen i målet ArcelorMittal, punkt 75.

77 — Se mitt förslag till avgörande i de förenade målen Zuckerfabrik Jülich (C-113/10, C-147/10 och C-234/10, EU:C:2011:701, punkt 64). Tribunalen behandlade inte denna fråga i domen. Kommissionen har nyligen lagt fram ett förslag som förklarar att när en rättsakt som utgjorde en rättslig grund har förklarats ogiltig är kommissionen, enligt artikel 266 FEUF, inte längre behörig att anta den korrigeringsrättsakt som krävs för att följa en dom från domstolen. Förslag till rådets förordning om fastställande av produktionsavgifterna inom sockersektorn för regleringsåren 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005 och 2005/2006, av den koefficient som krävs för beräkning av tilläggsavgiften för regleringsåren 2001/2002 och 2004/2005 och av de belopp som sockerproducenterna ska betala till säljarna av sockerbetor med avseende på skillnaden mellan maximibeloppet för avgifterna och de belopp för dessa avgifter som faktiskt tas ut för regleringsåren 2002/2003, 2003/2004 och 2005/2006/* COM(2013) 527 final, punkt 3, s. 3.

Denna kombination av de två bestämmelserna var därför nödvändig för att det skulle föreligga behörighet att fatta beslut avseende de ursprungliga ansökningarna. Om någon av dessa bestämmelser upphörde att gälla, hade kommissionen inte längre särskild behörighet att fatta det nödvändiga beslutet.

94. Det ska tilläggas att skyldigheten att ange den rättsliga grunden för en rättsakt utgör en del av motiveringsskyldigheten. [78] Även om en rättslig grund kan härledas från andra omständigheter i den berörda rättsakten, är en uttrycklig hänvisning obligatorisk om de som berörs av den och domstolen annars skulle sväva i ovisshet om den exakta rättsliga grunden. [79] Jag ska även i detta avseende använda beslut K(2010) 4758 rörande Peter McBride som exempel. [80] I det beslutet angavs uttryckligen att ”[a]rtikel 4.2 i rådets beslut 97/413 utgick till följd av artikel 1.3 i rådets beslut 2002/70 och ersattes inte av en motsvarande bestämmelse[.] Det finns inte längre en särskilt rättslig grund för detta nya beslut.” I avsaknad av en annan hänvisning till bestämmelser i primär eller sekundär lagstiftning som ger kommissionen nödvändig behörighet är det enligt min uppfattning inte möjligt att härleda någon underförstådd rättslig grund från denna text (eller den därmed sammanhängande texten).

95. Jag anser därför att det var riktigt av tribunalen att finna att kommissionen inte hade nödvändig behörighet att fatta besluten från år 2010.

96. Om kommissionen inte längre var behörig att agera till följd av upphävandet av artikel 4.2 i beslut 97/413, vad skulle den då göra efter domarna i målen Boyle m.fl. och Flaherty m.fl. för att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 266 FEUF?

97. Även om domstolens roll inte är att lämna anvisningar kan den tillhandahålla vägledning. Mina kommentarer nedan lämnas dock med medvetande om att det kan vara lättare att vara efterklok än att se vägen klart framför sig när man står inför ett svårlösligt problem.

98. Kommissionen har inte själv lagstiftande behörighet med avseende på den gemensamma fiskeripolitiken, men har rätt att lägga fram förslag till unionslagstiftaren. [81] Vidare anges i artikel 290.1 FEUF att kommissionen kan delegeras befogenhet att anta genomförandeakter. Rent teoretiskt skulle därför förefalla möjligt för kommissionen att lägga fram ett förslag till unionslagstiftaren om att införa de övergångsbestämmelser som saknas och som skulle ge kommissionen behörighet att fatta beslut om de ansökningar om ökat säkerhetstonnage som pågick den 31 december 2001 (det vill säga när den delen av FUP IV upphävdes). Det ska dock bäras i åtanke att den ordning som var ikraft när de ursprungliga ansökningarna gjordes sedan länge har ersatts av en politik som i större utsträckning betonar bevarande av fiskbeståndet. [82] Om sökandena verkligen ska ställas i den ställning de skulle ha befunnit sig i om det hade funnits övergångsbestämmelser, skulle kommissionen därför vara tvungen att bedöma de ursprungliga ansökningarna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken som den såg ut 2001 snarare än den gemensamma fiskeripolitiken som den ser ut idag, fatta de relevanta besluten och sedan utvärdera huruvida eventuella ökningar i säkerhetstonnage som beviljades som följd därav behövde vägas upp av andra eventuella åtgärder för att inte undergräva det fokus som den gemensamma fiskeripolitiken numera har. Det skulle utgöra en avsevärt svår intellektuell och praktisk utmaning.

78 — Dom kommissionen/rådet (C-370/07, EU:C:2009:590, punkterna 38, 39 och 46).

79 — Dom kommissionen/rådet (C-370/07, EU:C:2009:590, punkt 56), och dom rådet/kommissionen (C-409/13, EU:C:2015:217, punkt 79).

80 — Se ovan punkt 39.

81 — Enligt artikel 43.1 FEUF.

82 — Ovan punkterna 13–16.

99. De processuella garantierna i artikel 10 i beslut 97/413 jämförd med artiklarna 17 och 18 i förordning nr 3760/92 har också upphävts. Kommissionen skulle därför också behöva överväga i vilken utsträckning nuvarande bestämmelser rörande medlemsstaternas översyn av kommissionens genomförandeåtgärder för den gemensamma fiskeripolitiken ger samma eller större skydd. [83]

100. Som jag redan har angett, [84] anser jag inte att ett sådant tillvägagångssätt skulle hota ställningen för andra parter vars ansökningar om ökat säkerhetstonnage har godkänts eller påverka ställningen för andra parter som fick avslag på sina ansökningar men inte överklagat besluten i tribunalen vilka därför har vunnit laga kraft.

101. Av de ovan angivna skälen anser jag att överklagandet ska ogillas i den del som avser den första grunden.

Den andra grunden för överklagandet

102. Kommissionen har gjort gällande att tribunalens motivering är bristfällig. För det första förvrängde tribunalen argumenten som framställts till kommissionens försvar. Kommissionen medgav att den inte kunde använda sig av förfarandet i artikel 4.2 i beslut 97/413, men förklarade att den därför tillämpade ett tillfälligt förfarande samtidigt som den behöll sin behörighet att tillämpa bestämmelsen i materiellt hänseende. Den överklagade domen ger intrycket att kommissionen helt enkelt beslutade att använda en rättslig grund som hade upphört att gälla, utan att försöka motivera den rättsliga ståndpunkten. Vidare har kommissionen anmärkt att tribunalen inte prövade frågan om upptagande till sakprövning som uppkom i mål T-471, Gill.

103. Skyldigheten att motivera domar följer av artikel 36 i domstolens stadga, vilken enligt artikel 53 första stycket i denna stadga och artikel 81 i tribunalens rättegångsregler är tillämplig med avseende på tribunalen. Enligt fast rättspraxis ska det av motiveringen till en dom klart och tydligt framgå hur tribunalen har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för avgörandet och så att EU-domstolen ges möjlighet att utöva sin prövning. [85]

104. För det första förefaller det som om kommissionen i princip har upprepat argument som den har framställt med avseende på den första grunden. För det andra är tribunalens domskäl klara och tydliga, även om det är riktigt att prövningen av kommissionens yttranden är kortfattad. Tribunalen fann att det inte fanns några bestämmelser i primär eller sekundär lagstiftning som förklarade kommissionen behörig att anta ett beslut avseende de ursprungliga ansökningarna. Kommissionen saknade därför behörighet och hade ingen rättslig grund på vilken den kunde anta besluten från år 2010. Tribunalens skäl har uttryckts i tillräcklig detalj för att kommissionen ska kunna överklaga domen och för domstolen att utöva sin prövning.

105. Bakgrunden till mål T-471/10, Gill är att 16 fartygsägare avsåg att väcka en talan om ogiltighetsförklaring vid tribunalen. [86] Med avseende på sex av ansökningarna uppkom frågan huruvida tidsfristen för att lämna in en ansökan enligt artikel 263 FEUF hade överskridits. [87] Tribunalen avvisade fem av de sex ansökningarna genom beslut av den 1 april 2011 då de hade getts in för sent och det därför var uppenbart att de inte kunde upptas till prövning. [88]

83 — Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 2011, s. 13).

84 — Punkt 61 ovan.

85 — Dom Mindo/kommissionen (C-652/11 P, EU:C:2013:229, punkt 29).

86 — Se ovan punkt 42 och fotnot 48.

87 — Målen i fråga var T-468/10, T-469/10, T-470/10, T-471/10, T-472/10 och T-473/10.

88 — Beslut Doherty/kommissionen (T-468/10, EU:T:2011:133, punkterna 13–17).

106. Tidsfristen för att väcka talan började löpa den 17 juli 2010 och löpte ut vid midnatt den 27 september 2010. Advokaterna hade stött på problem när de försökte skicka ansökningarna med fax till tribunalens kansli på natten den 27 september. Till att börja med svarade inte kansliets faxmaskin när advokaterna försökte skicka ansökningarna i mål T-471/10 klockan 23.53 och igen klockan 23.57 (enligt tiden i Luxemburg). Tribunalen fann därför, och med hänsyn till den genomsnittliga överföringstiden, att bara den första av de sex ansökningarna (mål T-471/10, Gill) kunde ha skickats före midnatt då tidsfristen för att väcka talan löpte ut. Detta gällde även om det antogs att kansliets faxmaskin fungerade normalt. Enligt min uppfattning visar det tillräckligt tydligt klart på vilka grunder tribunalen godtog att Brendan Gills ansökan hade lämnats in i tid och därför kunde upptas till prövning.

107. Jag anser därför att tribunalen motiverade sitt beslut tillräckligt och att överklagandet ska ogillas även i den del som avser den andra grunden.

Rättegångskostnader

108. Enligt artikel 138 jämförd med artikel 184 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet ogillas. Enligt artikel 138.1 ska den tappande parten förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Jag anser att överklagandet ska ogillas och motparterna har yrkat ersättning för rättegångskostnaderna. Europeiska kommissionen ska därför ersätta rättegångskostnaderna.

Förslag till avgörande

109. Jag föreslår därför att domstolen ska

— ogilla överklagandet, och

— förplikta Europeiska kommissionen att ersätta motparternas rättegångskostnader.